

Két divatdiktátor: Kaposvári Gyula és Szabó Dzsoni

Tagadhatatlan tény, hogy a szolnoki múzeum munkatársai sohasem tartoztak a szakma legelegánsabb emberei közé. Nem akarok itt olyan neveket említeni, mint Patay Pál jeles régészünk vagy Szolnok Lajos, akik feltehetőleg még egy szőlőbeli kunyhóban hálva is kikeményített pizsamát viseltek. Elég, ha egy átlagos szakmabelire gondolunk, aki tudja, hogyan lépjen be a munkahelyre, ha köznap munkáról vagy kiállításnyitásról van szó. Magam sem tartoztam soha az élvonalbeli piperkőcök közé, de azért ha kellett nyakkendőt kötöttem. Bár ez nem minden. Lehet ezt úgy is viselni, hogy szerencsésebb lenne, ha a ruhásszekrény nyakkendő tartóján maradt volna.

Nálunk a színvonalat divat tekintetében Kaposvári Gyula igazgatónk határozta meg. Olyan típusú ember volt, aki, ha a legdrágább angol szövetből vett volna fel mondvacsinált öltönyt, akkor is az a benyomásunk keletkezett volna róla, hogy a *zsibogóról* válogatta össze ruhadarabjait. Volt egy lóden kabátja, ami a szobájában lévő fogason függött mikor 1963-ban Szolnokra kerültem. Jó tíz év múlva, amikor egy kiállításához rég viselt lóden kabátot kerestünk, s az egész városban nem leltünk, ő természetes mozdulattal vette elő más ott lógó felöltők közül, figyelmeztetve, hogy ha a kiállítás bezár kéri vissza, mert ez még egy kikímélt darab.

Történt egyszer, hogy Zagyvarékaszon a TIT rendezésében kerekasztal beszélgetésen vettünk részt. A téma: Hogyan öltözködjünk? Nos, hát a zagyvarékasziak most megtudhatták. Hárman mentünk ki és három szintet képviseltünk. Mészáros Ferencné, a TIT főnökének felesége férje egész keresetét ruhatárára és a kozmetikusra költötte. Egyik héten lila, másik héten zöld, majd aranyárga és tisztes ősz haja volt, s ehhez megfelelő színű ruha, kabát, cipő, no meg illatfelhő. Jómagam egy pulóvert viseltem, kihajtott ingnyakkal. Ez az én átlagos formám. Rékason is így ismertek. Kaposvári Gyula nyakkendőt kötött zavaros színű, erősen kikönyökölt zakójához, amelynek szivarzsebe fölött féltenyérszíni tintafolt volt, mert ide duggatta számtalan golyóstollát, aminek hegye hogy-hogy nem, mindig a szövetnek ment neki kisebb-nagyobb foltot hagyva maga után. Mindehhez erősen kitérdelt szürke nadrág és barna nyári szandál passzolt. Így ültünk fel a színpadra és elméltünk: Kaposvári a régészet eredményeiről, én a népviseletről, Mészárosné a legutolsó divatról. Úgy vélem egyben nem tévedtünk: illusztrációi is voltunk saját témánknak.

Amilyen laza volt öltözködése, olyan lazán kezelte saját ügyeit, mert csakis a hivatásának élt. Csalog Zsolttal elhatároztuk, hogy az egyik teljesen áttekinthetetlen szobában, ahol az ő dolgai voltak bezsúfolva, valami rendet teszünk. Az egyik régi szekrény alján egy barna csomagoló papírba, kócmadzaggal többszörösen betekerve egy jókora csomagot találtunk. Rá volt írva: Kunhegyes, ilyen és ilyen ásatás, ekkor és akkor. Örömmel vittük hozzá, s ő még nagyobb örömmel tépte le róla a papírt és a kötést. Elmondta pontról-pontra, hogy mi van benne: ilyen és ilyen leletek, ásatásának válogatott darabjai. Kibontva magunk is meggyőződhattunk róla, egyről sem feledkezett meg, holott legalább húsz éve hevert mai lelőhelyén. Egyről azonban megfeledkezett: benne volt barnacsíkos pizsamája, szappanja és fogkefeje, törölközője, zoknija és szandálja is. Úgy nyugtázta, hogy milyen nagy szerencse, nem kell újat venni.

Írta: Szabó László

2011. június 27. hétfő, 15:37 - Módosítás: 2018. április 03. kedd, 19:49

Kaposvári Gyula bátyánk eleganciája nem volt egyedül való. Sokszorosan felülmúlta őt Szabó Dzsoni régész már fiatal korában is, amikor Szolnokon szolgált. Egerben ezt, ha lehet, még tovább fokozta. Rajta már a vadonatúj nadrág is megfordult és két nap teltével XVIII. századi darabként lehetett volna eladni múzeumi hamisítványként. Lezserségére és egyben fanatikus munkaszeretetére jellemző, hogy épp leltározott az egykori szolnoki múzeumi szuterénben, a Tisztviselőház pincéjében, amikor egy egér nagy nyugalommal sétált végig a kinyitott régészeti leltárkönyvön. Nem szaladt. Bízott a tudós férfi higgadtságában. Kár volt. Dzsoni a kezében lévő sublerrel, hihetőleg annak hegyével, szegény párát a másvilágra küldte. Mit zavarja cserépmérés és leltározás közben! E szomorú eset hitelességét tanúsítja az egérfoltos I. számú régészeti leltárkönyv – és hites tanúk szerint –, új nadrágjának jobb térdé, ahová véres kezét törölte. A nadrág azóta megsemmisült.

Egerben egyik alkalommal múzeumi kollegái vettek a számára új ruhát, hogy megjelenhessen valami múzeumi rendezvényen. Többek szerint alig kellett neki egy hónap, hogy ne több évtizedes darabnak tartsa bárki is.

Aztán....

De nem sorolom.

Ma sem vagyunk elegánsak.

Hogy miért?

Valakik majd kiderítik.